

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI SVET

Komisija za državno ureditev

Številka: 713-01/15-1/
Ljubljana, 25. 6. 2015

EPA 530-VII

Komisija Državnega sveta za državno ureditev je na podlagi drugega odstavka 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05 - uradno prečiščeno besedilo, 95/09 – odl. US, 21/13 - ZFDO-F) in 20. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09, 101/10, 6/14 in 26/15) sprejela naslednje

M n e n j e

k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Kazenskega zakonika (KZ-1C) - druga obravnava

Komisija za državno ureditev (v nadaljevanju: komisija) je na 56. seji 23. junija 2015 obravnavala Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Kazenskega zakonika (KZ-1C), druga obravnava, EPA 530 - VII (v nadaljevanju: predlog zakona), ki ga je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada Republike Slovenije (v nadaljevanju: predlagatelj).

Komisija predlog zakona **podpira**.

Predstavnik Ministrstva za pravosodje sta predstavila spremembe in dopolnitve Kazenskega zakonika, ki je bil od uveljavitve 2008 spremenjen dvakrat. Spremembe Kazenskega zakonika veljajo za posebej občutljive, saj je treba ves čas loviti ravnovesje med razvojem družbe in zadržanostjo pred hitrimi spremembami kazenske zakonodaje. Novela predvideva spremembe na področju uresničevanja svobode izražanja, če je to v javnem interesu. Gre za spremembo 260. člena in se nanaša na vprašanja objave tajnih podatkov v interesu varstva ustavnega reda RS. Predlagana je večja zaščita ranljivih skupin v primeru groženj in zalezovanja in kaznivih dejanj proti mladoletnikom in v primerih trgovine z ljudmi. Zalezovanje je definirano kot nova oblika kaznivega dejanja. Večja bo zaščita žrtev nasilnih kaznivih dejanj v primeru nadlegovanja z varnostnim ukrepom prepovedi približevanja in komuniciranja. Predlagana je uvedba pregona na podlagi predloga oškodovanca (oblika pregona po uradni dolžnosti), kar bo olajšalo pogoje za sprožitev kazenskega pregona. Uvaja se novo kaznivo dejanje prisilne poroke, ki doslej ni bila definirana. V predlogu zakona so predlagane tudi spremembe obstoječih postopkov, ki so se v družbi pokazali kot anomalije, tako se predlaga prekinitev poteka zastaranja kazni ali zahteve za plačilo kazni v primeru bega ali drugih načinov izogibanja kazni. Uvaja se strožje kaznovanje korupcijskih kaznivih dejanj, ki glede na predlog zakona vsa prehajajo v pristojnost okrožnih sodišč (s treh let na štiri in s petih na šest let), pri vseh izrekih kazni bo sodišče moralo obvezno izreči tudi denarne kazni. Spreminja se ureditev na področju kaznivega dejanja davčnih zatajitev, po novem se bo davčna

zatajitev v vrednosti več kot 50.000 evrov v enem ali več dejanjih v istem letu štela za kaznivo dejanje in ne več za prekršek.

Komisija se je seznanila z mnenjem Zakonodajno-pravne službe DZ in s pripombami Odvetniške zbornice Slovenije in različnih nevladnih organizacij, ki so aktivne na področju preprečevanja nasilja. Na seji komisije je bil predstavljen tudi predlog amandmaja k 10. členu predloga zakona, ki ga je v imenu Skupnosti CSD Slovenije predlaga državna svetnica mag. Darija Kuzmanič Korva.

Predstavnika Ministrstva za pravosodje sta odgovarjala na vprašanja in pripombe članov komisije.

***

Komisija se je seznanila s predlogom sprememb Kazenskega zakonika in ga podpira. V razpravi so člani komisije izpostavili nekaj pripomb.

Člani komisije so pozdravili predlagano spremembo uvedbe pregona po uradni dolžnosti v primeru nasilja v družini, različnih groženj in drugih oblik nadlegovanja. Posamezniki se težko odločajo za zasebne tožbe, niti ne vedo kako se lotiti postopkov, prav tako pa je mnogokrat vzrok za ne sprožitev postopkov tudi pomanjkanje denarja in strah pred nasilnežem. Komisija je prav tako podprla predlagane rešitve na področju prekinitve poteka zastaranja kazni, povišanja kazni na področju korupcije ter sprememb glede davčnih zatajitev.

Članica komisije je predstavila nekatere pripombe Odvetniške zbornice Slovenije. Predlagana ureditev glede prekinitve zastaranja kazni v primeru bega ali drugih načinov izogibanja kazni po mnenju Odvetniške zbornice dejansko pomeni ukinjanje instituta zastaranja kazni. Sistem in kazensko zakonodajo se spreminja zaradi posameznih ekscesnih dogodkov, kar je s stališča pravne in kriminološke stroke nesprejemljivo. Podobno menijo, je tudi z zviševanjem kazni za korupcijska dejanja, kjer je obrazložitev za poviševanje kazni politična in ne kriminološka. Opozorila je, da se s povišanjem kazni podaljšujejo tudi roki za zastaranje, lahko tudi na 20 let od storjenega dejanja, kar je nesorazmerno dolgo glede na nekatera druga, po svoji naravi bistveno hujša kazniva dejanja. S tem nastaja tudi problem porušenega razmerja med kaznimi. Pri spremembah glede davčnih zatajitev so po mnenju Odvetniške zbornice le-te nesistematične in nič več ne ločijo med manjšimi in večjimi zatajitvami. Predstavnika Ministrstva za pravosodje sta menila, da nova rešitev glede zastaranja kazni prinaša bolj pravičen sistem, saj so primeri iz prakse pokazali, da je potrebno vnesti popravke. Prihajalo je do izigravanja sistema, sedaj pa bo za vse urejen enako. Na področju poostritev kazni za davčne utaje so bile spremembe predlagane tudi s strani FURS-a in Vrhovnega državnega tožilstva. Prihaja namreč do izkoriščanja obstoječe rešitve, ko velja, da se za davčno zatajitev šteje enkratna zatajitev 50.000 evrov, ne pa posamične zatajitve, čeprav na koncu leta znesejo več kot 50.000 evrov. Manjše zatajitve bodo še vedno prekršek. Pri povišanju kazni za korupcijska dejanja je šlo za politično odločitev, zaradi stanje v družbi in glede na povečano občutljivost do takšnih dejanj, pa tudi glede na družbeno nevarnost korupcijskih dejanj. Pri tem se je sledilo tudi smernicam OECD za preganjanje korupcijskih kaznivih dejanj. Višine kazni znotraj kategorije korupcije še vedno ohranjajo medsebojna razmerja.

Na komisiji je državna svetnica mag. Darija Kuzmanič Korva, ki je v Državnem svetu predstavnica za področje sociale, predstavila problematiko izvrševanja nadomestnih kazni z delom v splošno korist s stališča centrov za socialno delo, ki morajo operativno izvrševati izvajanje nadomestnih ukrepov. Težave so se začele po zadnji spremembi Kazenskega zakonika, po kateri je treba ob izvajanju nadomestnega ukrepa upoštevati vse trenutne obveznosti obsojenca - izobraževalne, službene, družinske. Tako je postalo skoraj nemogoče razporediti število ur dela v javno korist po odločitvi sodišča, v skladu z vsemi omejitvami. Obsojenci družinske obveznosti izkoriščajo, saj jih je časovno nemogoče zamejiti in se tako na pozive Centrov za socialno delo ne oglašajo. V 2013 in 2014 je zato prišlo že v več kot 300 primerih do zastaranja kazni. Centri za socialno delo imajo že tako izjemno veliko težav, da pridobijo ustrezne ustanove na lokalnem nivoju, v katerih je sploh mogoče opraviti delo v javno korist. Zaradi olajšanja dela centrov za socialno delo, predvsem pa v izogib izogibanju kazni obsojencev je državna svetnica predlagala spremembo tretjega odstavka 10. člena predloga zakona. Z amandmajem se predlaga sprememba določanja prioritet, pri čemer se izloča izrecno upoštevanje družinskih obveznosti, ki jih mora center za socialno delo zasledovati pri razporeditvi dela v javno korist obsojenca. Člani komisije so se strinjali, da je nepravilno, da se posamezniki izognejo odslužitvi kazni. Predstavnika Ministrstva za pravosodje sta članom komisije zagotovila, da bodo amandma preučili, saj se strinjajo, da je treba zlorabe preprečiti, vendar menijo, da bi morala biti družina in otroci vsaj v neki meri upoštevani pri izvajanju nadomestnih ukrepov in da bodo verjetno predlagali rešitev z dodatnimi kvalifikatorji, ki bi bolj jasno definirali, kaj se mora upoštevati kot družinsko obveznost. Člani komisije so menili, da takšna rešitev ne bo olajšala dela centrom za socialno delo, saj družinsko življenje traja 24 ur in je zato težko določiti, kaj znotraj tega je treba upoštevati. Komisija je izpostavila pomen prevzgoje in da je pomembno, da posamezniki še vedno lahko opravljajo svoje dolžnosti do družine, opravljajo delo in se izobražujejo, vendar to ne sme biti način za izogibanje odslužitvi kazni. Sodišče bi moralo že ob izreku nadomestnih kazni upoštevati posameznikove okoliščine in temu primerno izreči kazni ali pa jo za določen čas odložiti.

Komisija je v skladu z navedenimi pripombami in razpravo podprla predlog za spremembo tretjega odstavka 10. člena predloga zakona ter pozvala kvalificirane predlagatelje amandmajev, da v nadaljevanju zakonodajnega postopka preučijo predlog amandmaja k 10. členu predloga zakona in ga upoštevajo oziroma povzamejo kot svojega.

Amandma k 10. členu:

Tretji odstavek 10. člena se spremeni tako, da se glasi:

«V dosedanjem sedmem odstavku, ki postane osmi odstavek, se spremeni tretji stavek tako, da se glasi:

Organ, pristojen za izvrševanje, pri določitvi dela obsojencu upošteva njegov interes in razpoložljiva dela v okviru izvajalskih organizacij in delo razporedi tako, da ne moti njegovih poklicnih in izobraževalnih obveznosti.»

Obrazložitev:

S predlagano spremembo veljavnega sedmega odstavka 86. člena KZ-1 se drugače določajo prioritete, ki jih mora zasledovati center za socialno delo kot organ, pristojen za izvrševanje nadomestitve kazni zapora z delom v splošno korist. Veljavna določba

preširoko zajema parametre na strani obsojenca, ki jih je potrebno upoštevati pri določitvi izvajalske organizacije, konkretnega dela in urnika, na podlagi katerega bo obsojenec izvajal delo v splošno korist.

Zahtevam zgoraj navedene veljavne določbe je skoraj nemogoče ugoditi, saj mora center za socialno delo najprej določiti vrsto dela glede na strokovnost in sposobnost obsojenca. Iz tega izhaja, da obsojenec, ki ima visoko izobrazbo in strokovno usposobljenost npr. na računalniškem področju, ne more izvajati dela v izvajalski organizaciji, ki se ukvarja npr. z urejanjem javnih površin. Težava je, ker primernih izvajalskih organizacij ni veliko, ob tem pa so limitirana tudi različna dela, ki so na voljo. Potrebno je izhajati iz dejstva, da je vsakršno delo vrednota in kot tako spoštovano in častno, ne glede na dodane sposobnosti in strokovnost obsojenca.

Iz dikcije veljavne določbe sedmega odstavka 86. člena KZ-1 izhaja, da so vse trenutne obveznosti obsojenca bolj pomembne kot izvršitev določene kazni. Ker je sodiščem dana možnost, da z delom v splošno korist nadomestijo kazen zapora do dveh let, to pomeni, da morajo obsojenci v največ dveh letih opraviti izjemno veliko število ur dela v splošno korist (tudi do 1460 ur). Če mora center za socialno delo pri razporeditvi obsojenca na izvajanje dela v splošno korist upoštevati vsakodnevne družinske, poklicne in izobraževalne obveznosti obsojenca, je kazen skoraj nemogoče izvesti, saj lahko ostane na teden na voljo le nekaj ur, ko je možno obsojenca razporediti na delo v splošno korist. Primeroma: če sodišče določi obsojencu izvedbo 1460 ur dela v splošno korist v času dveh let bi moral za izvršitev celotne kazni v določenem roku opraviti najmanj 14 ur tedensko, kar pa je nemogoče, če je obsojenec zaposlen, se izobražuje in ima družino.

Glede na sodbo sodišča z izrečeno kaznijo je dolžnost obsojenca, da njemu naloženo kazen opravi; seveda je potrebno razpored dela prilagoditi poklicnim in izobraževalnim obveznostim, ki so za obsojenca lahko bistvenega pomena, nikakor pa ni mogoče prilagajati dela vsem obsojenčevim obveznostim, saj lahko na ta način že vnaprej ugotovimo, da v določenem času obsojencu nikakor ne more uspeli opraviti vseh izrečenih ur dela v splošno korist. Predlog spremembe na ta način omogoča izvedbo nadomestne kazni, ob tem pa še vedno štiti pomembne interese obsojenca.

***

Komisija je pozvala k natančni preučitvi pripomb vseh deležnikov in pripravi ustreznih amandmajev, s čemer bi se izognili morebitnim kasnejšim novelam zakona o istih temah in preverjanju ustavnosti zakona.

***

Za poročevalca je bila določena državna svetnica Bojana Potočan.

Predsednik
Rajko Fajt, l.r.